

הרב קוק על גלובליזציה- 100 שנה לפני זמנו Rav Kook on Globalization- 100 Years Before His Time

1. תלמוד בבלי, מסכת שבת לג ע"ב

ואמאי קרו ליה ראש המדברים בכל מקום דיתבי רבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון ויתבי יהודה בן גרים גבייהו פתח ר' יהודה ואמר כמה נאים מעשיהן של אומה זו תקנו שווקים תקנו גשרים תקנו מרחצאות ר' יוסי שתק נענה רשב"י ואמר כל מה שתקנו לא תקנו אלא לצורך עצמן תקנו שווקין להושיב בהן זונות מרחצאות לעדן בהן עצמן גשרים ליטול מהן מכס הלך יהודה בן גרים וסיפר דבריהם ונשמעו למלכות אמרו יהודה שעילה יתעלה יוסי ששתק יגלה לציפורי שמעון שגינה יהרג.

2. הראי"ה קוק, עין איה, שבת ב, רנט, על שבת לג ע"ב

א. המטרה של תיקון החברה האנושית היא בודאי מתחלפת לפי חילופי הדיעות. ולפי אותה ההבדלה הגדולה שבין קודש לחול ושבין ישראל לעמים, כן גדולה היא הבדלת המטרה של כנסת ישראל ביחס לתיקון חברת מין האדם שהיא עורגת אליה, לאותה המטרה שהציג לפניו עם כרומיים.

ב. מובן הדבר שלפי התחלפות המטרה מוכרחים ג"כ הרבה מעשים וסדרים להתחלף. אבל בכל זה נפגשים ג"כ דברים **מתאימים** בפועל שבין להמטרה הגסה הראויה להיות מצוירת אצל הרומים, בין להמטרה העליונה והקדושה של כנסת ישראל, הדברים הללו הם תיקונים נאים וטובים.

ג. ומי שפוגש תמיד צד **ההשויה** המעשית, ולוקח את הטוב ומשתמש בו לטובה ונהנה ממנו, ומשבחו אפילו כשבא ממקור שהוא לפני עצמו **גס ומוזר** מהמטרה הנכבדה הראויה להיות נחקקת על לבבה של ממלכת כהנים וגוי קדוש, הוא יכול להיות **ראש המדברים בכל מקום**. ועם כל הקורבה שלו לקדושה, ועם כל הדבקות בתורה וקדושתן של ישראל, יהיה יכול לפנות בלבבו מקום גם לכל הטוב הנפגש, אפילו מאומה הרשעה היא.

ד. וכאשר התנאים הראשיים במעמד החברה האנושית הוא חילוף הקנינים כדי שיוכל הכלל כולו להסתייע איש באחיו ע"י **חילוק העבודות**, וצירוף הרחוקים במקום כדי שיהיו יכולים **לאחד כחות רחוקים** ממקומות מפוזרים, כדי להשלים את התיקון החברתי בכל צדדיו, ועל כולם היא שמירת **הבריאות** של כל פרט כדי שימצאו כחות עובדים פועלים. **השווקים**, המה ליסוד החילוף של הקנינים. **הגשרים**, ליסוד התקרבות הרחוקים. **המרחצאות**, לתיקון הבריאות, שהטהרה היא היסוד העיקרי שלהם. ואלה המעשים הנאים, לאיזה מטרה שיעשו, הם מתאימים עם המטרה היותר רוממה.

3. **אורות ישראל, פרק ה, ב- צדקה עשה הקדוש-ברוך-הוא עם עולמו, מה שלא נתן כל הכשרונות במקום אחד, לא באיש אחד ולא בעם אחד, לא בארץ אחת, לא בדור אחד ולא בעולם אחד, כי-אם מפזרים הם הכשרונות, והכרח השלמות, שהוא כח המושך היותר אידאלי, הוא הגורם להמשך אחרי האחדות המרוממה, המכרחת לבוא בעולם, והיה ביום ההוא – יהיה ד' אחד ושמו אחד.**

4. הראי"ה קוק, "דרשת הדגל" (מהדיר: א' שבט), אוצרות הראי"ה ו

הכרנו שהמחשבה הקוסמופוליטית, בהיותה שטחית ועומדת רק על ההערכה הכללית של האדם בכללות האנושות, בלא הבחנה של הרכוש הגדול המיוחד לכל עם ולכל גזע, מחשבה זו לא תביא לעולם את הברכה האלוהית ואת האושר הנצחי של אור החיים...

ולעומת זה ידענו גם כן שסוף כל סוף רוח ד' אחד הולך ומרחף על האחוה האנושית וכל העמים הרבים וכל הגזעים השונים הינם באמת כולם אוצרות שונים של גווני חיים שונים, שמכולם יחד תתפאר ההרמוניה הנפלאה של עושר החיים הגדולים, אשר ברא יוצר האדם בצלמו הגדול והנערץ.

5. אורות, עמ' קסט- רחבות הלב שבאה לפעמים להכניס את העולם כולו, כל האנושיות כולה, בכלל החיבה המיוחדת המתגלה לישראל, היא צריכה בדיקה [...] יש שיסוד התרחבותה של חיבה זו באה מתוך כהות הרגש והאפלת אור הקדש של הכרת הסגולה הישראלית העליונה, ואז היא ארסית, ותוכן פעולתה הוא מלא הירוס נורא, שצריך להתרחק ממנו כמפני שור המועד.

6. אורות ישראל, פרק ה, יא

ראייה היא האנושיות שתתאחד כלה למשפחה אחת, וחדלו אז כל התגרות וכל המדות הרעות היוצאות מחלוקי עמים וגבולותיהם. אבל העולם צריך להעדין התמציתי, שהאנושיות משתכללת על ידי בעשר הצביונים המיוחדים של כל אמה. וזה החסרון תשלים כנסת-ישראל, שתכונתה היא כמין אוצר-רוחות גדול הכולל בקרבו כל כשרון וכל נטיית רוח עליונה. ובמלואה הגמור של כנסת-ישראל יהיה שמור בעולם, ביחוד על-ידי קשורה עם כל העולם כולו, כל הטוב שיוצא מפלגת עממים, ושוב לא ימצא צרך בהתפלגות הממשית, והיו כל העמים הפליליים חטיבה אחת, ועל גביהם בתור אוצר קדוש, ממלכת כהנים וגוי קדוש, סגלה מפל העמים, כאשר דבר ד'.

7. ע"פ עין איה שבת, ב, רפה, שם הרב קוק מצייר שההתקדמות לגלובליזציה המיוחלת תבוא מתוך שלושה גורמים:

- א. הבנה שריבוי שיתוף הפעולה הכלכלית משתלם;
- ב. הניידות בתחבורה מפותחת מאפשרת מפגש במקומות מרכזיים;
- ג. התקדמות בעדינות האנושית, שבין השאר תביא להערכת תרבויות זרות, ויראו מלחמות כאלימות גסה ומיותרת.

8. הראי"ה קוק, עין איה, שבת ב, קמח, על מסכת שבת דף לא
אמר ליה [לשמאי]: גיירני על מנת שתשימוני כהן גדול. דחפו באמת הבנין שבידו. בא לפני הלל גייריה. א"ל כלום מעמידין מלך אלא מי שידוע טכסיסי מלכות, לך למוד טכסיסי מלכות. הלך וקרא, כיון שהגיע ל"והזר הקרב יומת" (במדבר ג), אמר ליה: מקרא זה על מי נאמר? אמר ליה: אפילו על דוד מלך ישראל. נשא אותו גר קל-וחומר בעצמו, ומה ישראל שנקראו בני למקום ומתוך אהבה שאהבם קרא להם "בני בכורי ישראל" ... גר.. על אחת כמה וכמה". והנה ישראל מצד ההכשר שיש בעצמם לאהבת ד' קראו "בנים למקום", כבן שנמשך לאהבת אביו... אמנם הבכוריות הוא מיוחד ג"כ לזמן שבנים אחרים צעירים הבאים אחריהם ג"כ ימצאו דהיינו ביחש להשקפה על העתיד, שעתידין כל באי עולם להכיר כבודו של אדון כל היחיד בעולמו, מ"מ לעולם יהיה דבק בישראל יתרון הבכורות, שהם הם ראשית תבואתו... [בדומה לכהן ששונה] להיות בעצמו ניגש אל ד' בעבודת הקרבנות... הצריכה דוקא להתייחדות מרכזית אחת מובחרת מראש ומובדלת מכללות האומה ע"פ דבר ד' ועצתו הנעלמת מעיני כל חי.